Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. kovo 16 d.[1]

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Muitų sąjunga — Bendrijos muitinės kodeksas — 220 straipsnio 2 dalies b punktas — Importo muitų išieškojimas išleidus prekes — Teisėti lūkesčiai — Taikymo sąlygos — Muitinės padaryta klaida — Importuotojo pareiga veikti sąžiningai ir patikrinti A formos kilmės sertifikato išdavimo aplinkybes — Įrodinėjimo priemonės — Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) pranešimas“

Byloje C-47/16

dėl *Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments* (Aukščiausiojo Teismo Administracinių bylų skyrius, Latvija) 2016 m. sausio 20 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2016 m. sausio 27 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Valsts ieņēmumu dienests

prieš

„Veloserviss“ SIA

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas E. Regan, teisėjai J.-C. Bonichot ir S. Rodin (pranešėjas),

generalinis advokatas P. Mengozzi,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Latvijos vyriausybės, atstovaujamos I. Kalniņš ir K. Freimanis,

— Europos Komisijos, atstovaujamos A. Caeiros ir I. Rubene,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

1 — Proceso kalba: latvių.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307), iš dalies pakeisto 2000 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2700/2000 (OL L 311, 2000, p. 17; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 10 t., p. 239, toliau – Muitinės kodeksas), 220 straipsnio 2 dalies b punkto išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Valsts ieņēmumu dienests* (Latvijos mokesčių administratorius, toliau – mokesčių administratorius) ir *„Veloserviss“ SIA* ginčą dėl apmokestinimo importo muitu ir pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM) su delspinigiais vykdant muitinės deklaracijos tikrinimą išleidus prekes.

Teisinis pagrindas

3 Muitinės kodekso 78 straipsnio „Deklaracijų tikrinimas išleidus prekes“ 3 dalyje nustatyta:

„Jeigu pakartotinai patikrinus deklaraciją arba atlikus tikrinimą po prekių išleidimo, paaiškėja, kad atitinkamos muitinės procedūros atlikimo tvarką reglamentuojančios nuostatos buvo taikomos remiantis neteisinga arba neišsamia informacija, muitinė, remdamasi naujai surinkta informacija, laikydamasi nustatytų nuostatų, imasi priemonių, būtinų susidariusiai padėčiai sureguliuoti.“

4 Šio kodekso 220 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Išskyrus 217 straipsnio 1 dalies antroje ir trečioje pastraipose nurodytus atvejus, paskesnis įtraukimas į apskaitą neatliekamas, jeigu:

<…>

b) teisiškai privaloma sumokėti muito suma nebuvo įtraukta į apskaitą dėl muitinės padarytos klaidos, kurios, yra pagrindo manyti, asmuo, privalėjęs sumokėti tokią pinigų sumą, negalėjo nustatyti, veikdamas sąžiningai ir laikydamasis visų galiojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su muitinės deklaracijos pateikimu.

Jeigu prekių lengvatinis statusas nustatomas pagal administracinio bendradarbiavimo sistemą dalyvaujant trečiosios šalies institucijoms, kurios išduoda netinkamą sertifikatą, toks išdavimas yra klaida, kurios nebuvo galima nustatyti pagal 1 dalį [pirmą pastraipą].

Vis dėlto netinkamo sertifikato išdavimas nėra klaida, jeigu sertifikatas buvo išduotas pagal neteisingai eksportuotojo pateiktus faktus, išskyrus tuos atvejus, kai visų pirma yra aišku, kad sertifikatą išdavusios institucijos žinojo arba turėjo žinoti, kad prekės neatitiko reikalavimų, pagal kuriuos taikomas preferencinis režimas.

Apmokestinamas asmuo gali įrodyti, jog buvo sąžiningas, jeigu yra akivaizdu, jog vykdydamas atitinkamas operacijas jis dėjo visas pastangas, kad įvykdytų visas preferencinio režimo taikymo sąlygas.

Vis dėlto apmokestinamas asmuo negali įrodyti, jog buvo sąžiningas, tuo atveju, kai Europos Komisija *Europos [Sąjungos] oficialiajame leidinyje* paskelbia pranešimą, kuriame teigiama, kad yra abejonių dėl tinkamo preferencinių susitarimų taikymo jas gaunančioje [jais besinaudojančioje] šalyje.

<…>“

5 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio [tam tikras] Reglamento Nr. 2913/92 įgyvendinimo nuostatas (OL L 253, 1993, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 6 t., p. 3), iš dalies pakeisto 2000 m. liepos 24 d. Komisijos reglamentu (EEB) Nr. 1602/2000 (OL L 188, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 10 t., p. 51), 72a straipsnio 4 dalyje nurodyta:

„Prekių, eksportuotų iš vienos regioninės grupės šalies į kitą tos pačios grupės šalį perdirbti, apdoroti ar reeksportuoti neperdirbus ar neapdorojus, kilmės statusas įrodomas pateikiant pirmojoje šalyje išduotą A formos kilmės sertifikatą.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

6 2007 m. gegužės 17 d. *Veloserviss* į Europos Sąjungą importavo Kambodžos kilmės dviračius, ketindama juos išleisti į laisvą apyvartą. Remdamasi 2007 m. vasario 16 d. Kambodžos vyriausybės išduotu kilmės sertifikatu *Veloserviss* nemokėjo nei muitų, nei PVM.

7 2008 m. mokesčių administratorius atliko laikotarpio, kuriuo importuoti aptariami dviračiai, pirmąjį tikrinimą išleidus prekes. Kadangi nebuvo nustatytas joks su jais susijęs pažeidimas, *Veloserviss* įvykdė po šio tikrinimo priimtą sprendimą.

8 2010 m. mokesčių administratorius gavo informacijos iš Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF), kad Kambodžos vyriausybės išduotas aptariamų prekių kilmės sertifikatas neatitiko Sąjungos teisės nuostatų reikalavimų.

9 Remdamasis šia informacija mokesčių administratorius atliko antrą tikrinimą išleidus prekes, susijusį su *Veloserviss* pateiktu bendruoju administraciniu dokumentu, ir nustatė, kad minėtoms prekėms buvo nepagrįstai netaikyti muitai.

10 Taigi 2010 m. liepos 23 d. sprendimu mokesčių administratorius nurodė *Veloserviss* sumokėti muitus bei PVM ir delspinigius.

11 Vėliau *Veloserviss* pareiškė ieškinį dėl šio sprendimo panaikinimo.

12 Apeliacine tvarka išnagrinėjęs bylą 2014 m. kovo 27 d. sprendimu *Administratīvā apgabaltiesa* (Apygardos administracinis teismas, Latvija) patvirtino 2010 m. liepos 23 d. mokesčių administratoriaus sprendimo panaikinimą, tvirtindamas, be kita ko, kad pagal nacionalinės teisės akto dėl mokesčių 23 straipsnio 1 dalį mokesčių administratorius neturėjo teisės atlikti naujo nagrinėjamų deklaruotų prekių tikrinimo išleidus prekes, nes atlikus pirmąjį tikrinimą *Veloserviss* įgijo teisėtų lūkesčių ir įvykdė visus su muitinės deklaracijos pateikimu siejamus reikalavimus tiek, kiek ji objektyviai negalėjo žinoti, kad kompetentinga Kambodžos institucija išdavė Sąjungos teisės reikalavimų neatitinkantį sertifikatą. Vadinasi, *Veloserviss* elgėsi sąžiningai.

13 Mokesčių administratorius pateikė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

14 Šis teismas 2014 m. rugsėjo 11 d. sprendimu pateikė pirmąjį prašymą priimti prejudicinį sprendimą, iš esmės siekdamas sužinoti, ar pagal Muitinės kodekso 78 straipsnio 3 dalį leidžiama riboti galimybę atlikti pakartotinį tikrinimą išleidus prekes, kaip tai numatyta Latvijos teisės akte dėl mokesčių.

15 2015 m. gruodžio 10 d. Sprendime *Veloserviss* (C-427/14, EU:C:2015:803) Teisingumo Teismas į šį klausimą atsakė neigiamai.

16 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad nagrinėjant tą patį kasacinį skundą dar kyla klausimų dėl apmokestinamojo asmens „sąžiningumo“, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktą.

17 Tokiomis aplinkybėmis, anot šio teismo, mokesčių administratorius tvirtina, kad *Administratīvā apgabaltiesa* (Administracinis apygardos teismas) visiškai nepagrįstai teigė, jog *Veloserviss* elgėsi sąžiningai, nes negalėjo remtis Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktu. 2012 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Lagura Vermögensverwaltung* (C-438/11, EU:C:2012:703) 36 ir 40 punktuose Teisingumo Teismas nusprendė, kad eksporto valstybės institucijų atliktas A formos kilmės sertifikatų galiojimo vertinimas negali būti privalomas Sąjungai ir jos valstybėms narėms, kai importo valstybės muitinei kyla abejonių dėl faktinės prekių kilmės.

18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme *Veloserviss* tvirtina, kad *Administratīvā apgabaltiesa* (Administracinis apygardos teismas) teisingai taikė minėtą nuostatą, nes, pirma, nei importo valstybės narės muitinė, nei ji pati, kaip importuotoja, negalėjo įsitikinti, kad eksporto valstybės tarnybos padarė klaidą, ir, antra, *Veloserviss* sąžiningai pateikė mokesčių administratoriui informaciją, kurią turėjo ir apie kurią žinojo. Taigi *Administratīvā apgabaltiesa* (Administracinis apygardos teismas) teisingai rėmėsi 2012 m. lapkričio 30 d. Komisijos sprendimu C (2012) 8694, kuriame konstatuota, kad pagrįsta neatsižvelgti į muitus išleidus prekes konkrečiu atveju (byla REC 01/2011), nes aplinkybės, kuriomis Komisija priėmė šį sprendimą, iš esmės panašios į nagrinėjamąsias pagrindinėje byloje.

19 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, jog iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos dėl Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto matyti, kad, jeigu eksportuotojas padarė klaidą ir pateikė neteisingus duomenis, galima vykdyti išieškojimą išleidus prekes. Tačiau jeigu klaidą padarė eksporto valstybės muitinė, kuri žinojo arba pagrįstai turėjo žinoti, jog prekės neatitiko būtinų sąlygų, neteisingo sertifikato pateikimas, šio teismo nuomone, negali lemti neigiamų padarinių importuotojui.

20 Vis dėlto šiam teismui kyla klausimas dėl Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto taikymo tokioje byloje, kaip jo nagrinėjamoji, kur iš OLAF pranešimo aišku ne tik tai, kad eksportuotojas pateikė netikslią informaciją eksporto šalies muitinei, bet ir tai, kad eksporto šalies muitinė padarė klaidą, išduodama A formos kilmės sertifikatą. Šis teismas taip pat kelia klausimą, kiek reikia atsižvelgti į OLAF atliktą teisinį ir faktinį vertinimą.

21 Tokiomis aplinkybėmis *Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments* (Aukščiausiojo Teismo Administracinių bylų skyrius, Latvija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Muitinės kodekso] 220 straipsnio 2 dalies b punkte minima importuotojo pareiga veikti sąžiningai turi būti apibrėžiama taip, kad:
   a) ji apima importuotojo pareigą patikrinti eksportuotojo gauto A formos sertifikato išdavimo aplinkybes (prekių sudedamųjų dalių sertifikatus, eksportuotojo indėlį gaminant prekes ir kt.)?
   b) importuotojas veikė nesąžiningai vien dėl to, kad nesąžiningai veikė eksportuotojas (pavyzdžiui, kai eksportuotojas neatskleidžia eksporto valstybės muitinei tikrosios sąnaudų kilmės, prekių sudedamųjų dalių vertės ir kt.)?
   c) pareiga veikti sąžiningai neįvykdyta vien dėl to, kad eksportuotojas pateikė eksporto valstybės muitinei neteisingą informaciją, net jeigu pati muitinė padarė klaidų, išduodama sertifikatą?

2. Ar [Muitinės kodekso] 220 straipsnio 2 dalies b punkte minima importuotojo pareiga veikti sąžiningai gali būti laikoma pakankamai įrodyta remiantis bendru situacijos apibūdinimu OLAF pranešime ir OLAF išvadomis, ar vis dėlto nacionalinė muitinė turi surinkti papildomų įrodymų apie eksportuotojo elgesį?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

22 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad pagal šią nuostatą importuotojas gali remtis teisėtais lūkesčiais, siekdamas užginčyti paskesnį atsižvelgimą į importo muitus ir teigdamas, kad veikė sąžiningai, tuo atveju, kai ne tik eksportuotojas pateikė eksporto valstybės muitinei klaidingą informaciją, be kita ko, apie tikrąją sąnaudų kilmę ar atitinkamų prekių sudedamųjų dalių vertę, bet ir pati muitinė padarė klaidą, išduodama atitinkamą A formos kilmės sertifikatą, arba tuo atveju, kai šis importuotojas nepatikrino aplinkybių, kuriomis eksporto valstybės muitinė išdavė šį sertifikatą, pavyzdžiui, prekių sudedamųjų dalių sertifikatų ar eksportuotojo indėlio gaminant prekes.

23 Siekiant atsakyti į šį klausimą pirmiausia primintina, kad Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto tikslas – apsaugoti apmokestinamojo asmens teisėtus lūkesčius, kiek tai susiję su visos informacijos, pateiktos sprendime išieškoti muitus arba jų neišieškoti, pagrįstumu (2007 m. spalio 18 d. Sprendimo *Agrover*, C-173/06, EU:C:2007:612, 31 punktas ir 2015 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Veloserviss*, C-427/14, EU:C:2015:803, 43 punktas).

24 Šiuo klausimu iš susiformavusios Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad importuotojas gali veiksmingai remtis teisėtais lūkesčiais pagal šią nuostatą ir pasinaudoti joje numatyta išieškojimo išleidus prekes išimtimi tik tuo atveju, jei įvykdytos trys kumuliacinės sąlygos. Pirmiausia muitai turi būti nesurinkti dėl pačių kompetentingų institucijų klaidos, antra, jų padarytos klaidos turi būti protingai neįmanoma nustatyti sąžiningai veikiančiam apmokestinamajam asmeniui ir galiausiai pastarasis turi būti laikęsis visų galiojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su jo muitinės deklaracija (be kita ko, žr. 2007 m. spalio 18 d. Sprendimo *Agrover*, C-173/06, EU:C:2007:612, 35 punktą ir 2011 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Afasia Knits Deutschland*, C-409/10, EU:C:2011:843, 47 punktą).

25 Šios sąlygos iš esmės paskirsto riziką, kylančią dėl muitinės deklaracijoje padarytų klaidų ar pažeidimų, atsižvelgiant į kiekvieno dalyvio, t. y. eksporto valstybės ir importo valstybės kompetentingų institucijų, eksportuotojo ir importuotojo elgesį ir rūpestingumą.

26 Pirmiausia reikia išnagrinėti, ar importuotojas gali remtis teisėtais lūkesčiais, pagal Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktą pabrėždamas savo sąžiningumą, kai ne tik eksportuotojas pateikė eksporto valstybės muitinei klaidingą informaciją, be kita ko, apie tikrąją sąnaudų kilmę ar aptariamų prekių sudedamųjų dalių vertę, bet ir pati muitinė padarė klaidą, išduodama atitinkamą A formos kilmės sertifikatą.

27 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, remiantis pirmąja iš šio sprendimo 24 punkte nurodytų sąlygų, apmokestinamojo asmens teisėtiems lūkesčiams minėtoje nuostatoje numatyta apsauga taikoma tik tada, jei kompetentingos institucijos „pačios“ sukuria pagrindą šiems lūkesčiams (žr. 2007 m. spalio 18 d. Sprendimo *Agrover*, C-173/06, EU:C:2007:612, 31 punktą ir 2015 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Veloserviss*, C-427/14, EU:C:2015:803, 44 punktą).

28 Taigi teisę į tai, kad muitas nebūtų išieškotas išleidus prekes, suteikia tik dėl kompetentingų institucijų aktyvių veiksmų atsiradusios klaidos (žr. 2007 m. spalio 18 d. Sprendimo *Agrover*, C-173/06, EU:C:2007:612, 31 punktą ir 2011 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Afasia Knits Deutschland*, C-409/10, EU:C:2011:843, 54 punktą).

29 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto trečios pastraipos negalima aiškinti taip, kad tai, jog eksporto valstybės muitinė išdavė neteisingus A formos kilmės sertifikatus, yra „pačios“ muitinės padaryta klaida, jeigu šie sertifikatai buvo išduoti

remiantis neteisingais eksportuotojo pateiktais faktais, nebent, be kita ko, akivaizdu, kad muitinė žinojo ar turėjo žinoti, jog prekės neatitinka preferenciniam režimui taikyti reikalaujamų sąlygų (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Lagura Vermögensverwaltung*, C-438/11, EU:C:2012:703, 19 punktą).

30 Nagrinėjamu atveju konstatuotina, kad iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, be kita ko, iš pirmojo klausimo c punkto formuluotės, matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro prielaidą, jog eksporto valstybės muitinė padarė klaidą, išduodama pagrindinėje byloje nagrinėjamą kilmės sertifikatą, tačiau Teisingumo Teismas negali nustatyti nei konkretaus šios klaidos pobūdžio, nei kiek eksporto valstybės kompetentingas institucijas suklaidino ar galėjo suklaidinti netiksli eksportuotojo deklaracija.

31 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar pagrindinėje byloje klaidingas A formos kilmės sertifikatas išduotas dėl pačios eksporto valstybės muitinės padarytos klaidos, ar dėl eksportuotojo pateiktos deklaracijos, kurios netikslumų ši muitinė neaptiko ir negalėjo aptikti.

32 Jei paaiškėja, kad su A formos kilmės sertifikatu susijęs pažeidimas atsirado dėl eksportuotojo kaltės ir kad eksporto valstybės kompetentingos institucijos negalėjo ir neprivalėjo nustatyti, kad prekės neatitinka preferenciniam režimui taikyti reikalaujamų sąlygų, pasekmės, susijusios su komercinio dokumento, kuris, kaip paaiškėja vėliau patikrinus, yra neteisingas, parengimu, tenka importuotojui, taigi toks importuotojas panašiu atveju negali ginčyti muitų išieškojimo išleidus prekes (šiuo klausimu žr. 1996 m. gegužės 14 d. Sprendimo *Faroe Seafood ir kt.*, C-153/94 ir C-204/94, EU:C:1996:198, 92 punktą ir 2002 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Ilumitrónica*, C-251/00, EU:C:2002:655, 43 punktą).

33 Taigi, jeigu eksporto valstybės muitinė padarė klaidą, išduodama A formos kilmės sertifikatą, ir ši klaida padaryta dėl to, kad eksportuotojas muitinei pateikė netikslią informaciją, be kita ko, apie tikrąją sąnaudų kilmę ar atitinkamų prekių sudedamųjų dalių vertę, importuotojas negali remtis teisėtais lūkesčiais pagal šią nuostatą, kad užginčytų paskesnį atsižvelgimą į importo muitus, teigdamas, kad veikė sąžiningai, nebent akivaizdu, kad eksporto valstybės muitinė žinojo ar turėjo žinoti, jog aptariamos prekės neatitinka preferenciniam režimui taikyti reikalaujamų sąlygų, o tai turi patikrinti nacionalinis teismas.

34 Antra, reikia nustatyti, ar importuotojas gali remtis teisėtais lūkesčiais pagal Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktą, kad užginčytų paskesnį atsižvelgimą į importo muitus, teigdamas, kad veikė sąžiningai, nors nepatikrino aplinkybių, kuriomis eksporto valstybės muitinė išdavė A formos kilmės sertifikatą, pavyzdžiui, prekių sudedamųjų dalių sertifikatų ar eksportuotojo indėlio gaminant prekes.

35 Šis klausimas konkrečiai susijęs su rūpestingumu, kurį importuotojas turi įrodyti, kad būtų laikoma, jog jis veikė sąžiningai, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą.

36 Šiuo klausimu pirmiausia primintina, kad nors nagrinėjamu atveju klaida padaryta dėl eksporto valstybės muitinės aktyvių veiksmų, remiantis šio sprendimo 24 punkte nurodyta jurisprudencija dar reikia, be kita ko, kad klaida būtų tokia, kad sąžiningas apmokestinamasis asmuo, nepaisant profesinės patirties ir rūpestingumo, kurį jis turėjo įrodyti, pagrįstai negalėjo tos klaidos nustatyti (be kita ko, žr. 2002 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Ilumitrónica*, C-251/00, EU:C:2002:655, 38 punktą).

37 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad jeigu patiems ūkio subjektams kyla abejonių, kaip tiksliai taikyti nuostatas, kurių nevykdymas gali lemti skolos muitinei atsiradimą, arba kaip nustatyti prekės kilmę, šie subjektai turi surinkti visą reikiamą informaciją ir visus galimus paaiškinimus, kad patikrintų, ar tokios abejonės pagrįstos (šiuo klausimu, be kita ko, žr. 1996 m. gegužės 14 d. Sprendimo *Faroe Seafood ir kt.*, C-153/94 ir C-204/94, EU:C:1996:198, 100 punktą ir 1999 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Söhl & Söhlke*, C-48/98, EU:C:1999:548, 58 punktą).

38 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad ūkio subjektai, esant sutartiniams santykiams, privalo imtis būtinų priemonių, kad apsisaugotų nuo išieškojimo išleidus prekes rizikos, ir kad apsisaugoti nuo tokios rizikos apmokestinamasis asmuo, sudarydamas ar sudaręs sutartį, gali, be kita ko, iš kitos sutarties šalies gavęs įrodymų, kuriais patvirtinama, jog prekės yra iš valstybės, kuriai taikoma bendrųjų tarifų lengvatų sistema, įskaitant šią kilmę patvirtinančius dokumentus (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Lagura Vermögensverwaltung*, C-438/11, EU:C:2012:703, 30 ir 31 punktus).

39 Iš to nekyla bendros importuotojo pareigos nuolat tikrinti aplinkybes, kuriomis eksporto valstybės muitinė išdavė A formos kilmės sertifikatą, įskaitant eksportuotojo indėlį gaminant prekes. Tokia pareiga importuotojui tenka tik tuomet, jei yra akivaizdžių priežasčių abejoti kilmės sertifikato tikslumu. Tokiu atveju, jeigu jis, pasinaudodamas visomis turimomis galimybėmis, neišsiaiškino šio sertifikato išdavimo aplinkybių, kad patikrintų, ar abejonės pagrįstos, manytina, kad importuotojas galėjo arba turėjo nustatyti eksporto valstybės muitinės padarytą akivaizdžią klaidą, todėl jis negali teigti, kad veikė sąžiningai, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktą.

40 Tokios bendros importuotojo pareigos juolab negalima kildinti iš Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto ketvirtos pastraipos, pagal kurią tam, kad galėtų remtis sąžiningumu, apmokestinamasis asmuo turi įrodyti, jog „vykdydamas atitinkamas operacijas jis dėjo visas pastangas, kad įvykdytų visas preferencinio režimo taikymo sąlygas“.

41 Trečia, reikia patikrinti, ar deklaraciją tiekiantis asmuo pateikė kompetentingai muitinei visą reikiamą informaciją, numatytą Sąjungos teisėje ir prireikus ją papildančiuose ar perkeliančiuose nacionalinės teisės aktuose, kiek tai susiję su atitinkamoms prekėms prašomais taikyti muitinės formalumais (šiuo klausimu, be kita ko, žr. 1996 m. gegužės 14 d. Sprendimo *Faroe Seafood ir kt.*, C-153/94 ir C-204/94, EU:C:1996:198, 108 punktą ir 2007 m. spalio 18 d. Sprendimo *Agrover*, C-173/06, EU:C:2007:612, 33 punktą).

42 Šiuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgęs į visas pagrindinės bylos aplinkybes, turi įvertinti, ar įvykdytos šio sprendimo 24 punkte primintos ir nagrinėjant šią bylą Teisingumo Teismo patikslintos Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto taikymo sąlygos ir ar dėl to pagrindinėje byloje nurodytas importuotojas gali remtis teisėtais lūkesčiais pagal Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktą (šiuo klausimu žr. 2007 m. spalio 18 d. Sprendimo *Agrover*, C-173/06, EU:C:2007:612, 34 punktą).

43 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, jog importuotojas gali remtis teisėtais lūkesčiais pagal šią nuostatą, siekdamas užginčyti paskesnį atsižvelgimą į importo muitus ir teigdamas, kad veikė sąžiningai, tik tuo atveju, jei įvykdytos trys kumuliacinės sąlygos. Pirma, šie muitai turi būti nesurinkti dėl pačių kompetentingų institucijų klaidos, antra, jų padarytos klaidos turi būti pagrįstai neįmanoma nustatyti sąžiningai veikiančiam apmokestinamajam asmeniui ir galiausiai pastarasis turi būti laikęsis visų galiojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su jo muitinės deklaracija. Teisėtų lūkesčių neatsiranda, be kita ko, kai importuotojas, nors ir turėdamas akivaizdžių priežasčių abejoti A formos kilmės sertifikato tikslumu, pasinaudodamas visomis turimomis galimybėmis neišsiaiškino šio sertifikato išdavimo aplinkybių, kad patikrintų, ar šios abejonės pagrįstos. Vis dėlto tokia pareiga nereiškia, kad importuotojas apskritai privalo nuolat tikrinti aplinkybes, kuriomis eksporto valstybės muitinė išdavė A formos kilmės sertifikatą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į visas pagrindinės bylos aplinkybes, turi įvertinti, ar nagrinėjamu atveju šios trys sąlygos įvykdytos.

Dėl antrojo klausimo

44 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad tokioje byloje, kaip nagrinėjamoji, remiantis vien OLAF pranešime esančia informacija galima daryti išvadą, kad importuotojas negali pagrįstai remtis teisėtais lūkesčiais pagal šią nuostatą, siekdamas užginčyti paskesnį atsižvelgimą į importo muitus, o gal kompetentinga muitinė privalo surinkti papildomų įrodymų dėl eksportuotojo elgesio.

45 Šiuo klausimu primintina, kad klausimą, ar pagal Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktą importuotojas gali ginčyti importo muitų išieškojimą išleidus prekes, reikia vertinti atsižvelgiant į tris kumuliacines šios nuostatos taikymo sąlygas, nurodytas šio sprendimo 24 punkte ir patikslintas atsakant į pirmąjį klausimą, ir į visas konkrečias nagrinėjamo atvejo faktines aplinkybes.

46 Konkrečiai dėl eksportuotojo elgesio iš šio sprendimo 27–32 punktų matyti, kad importuotojas negali remtis teisėtais lūkesčiais ir taip išvengti muitų išieškojimo išleidus prekes, jeigu eksporto valstybės muitinė išdavė klaidingą A formos kilmės sertifikatą dėl eksportuotojo kaltės (šiuo klausimu, be kita ko, žr. 2011 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Afasia Knits Deutschland*, C-409/10, EU:C:2011:843, 54 punktą).

47 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos dėl įrodinėjimo pareigos paskirstymo šiuo klausimu, iš principo importo valstybės muitinė, ketinanti atlikti muitų išieškojimą išleidus prekes, turi įrodyti, kad eksporto valstybės muitinė išdavė klaidingą A formos kilmės sertifikatą, nes eksportuotojas pateikė klaidingus faktus. Vis dėlto, jeigu dėl eksportuotojo nerūpestingumo importo valstybės muitinė negali to įrodyti, pareiga įrodyti, kad šis sertifikatas išduotas pagal teisingus eksportuotojo pateiktus faktus, tenka importuotojui (šiuo klausimu, be kita ko, žr. 2006 m. kovo 9 d. Sprendimo *Beemsterboer Coldstore Services*, C-293/04, EU:C:2006:162, 39 ir 46 punktus ir 2012 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Lagura Vermögensverwaltung*, C-438/11, EU:C:2012:703, 41 punktą).

48 Šiuo klausimu pasakytina, kad jeigu OLAF pranešime yra reikšmingos informacijos, juo galima remtis siekiant nustatyti, ar įvykdytos sąlygos, kurioms esant importuotojas gali remtis teisėtais lūkesčiais pagal Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktą.

49 Vis dėlto, jeigu tokiame pranešime pateiktas tik bendras nagrinėjamos situacijos aprašymas (tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), vien to nepakanka siekiant nustatyti, ar šios sąlygos įvykdytos visais aspektais, visų pirma kiek tai susiję su eksportuotojo elgesiu.

50 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, jog Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad tokioje byloje, kaip nagrinėjamoji, remiantis vien OLAF pranešime esančia informacija galima daryti išvadą, kad importuotojas negali pagrįstai remtis teisėtais lūkesčiais pagal šią nuostatą, siekdamas užginčyti paskesnį atsižvelgimą į importo muitus. Vis dėlto, jeigu tokiame pranešime pateiktas tik bendras nagrinėjamos situacijos aprašymas (tai turi patikrinti nacionalinis teismas), vien to nepakanka pakankamai įrodyti, kad šios sąlygos faktiškai įvykdytos visais aspektais, visų pirma kiek tai susiję su eksportuotojo elgesiu. Tokiomis aplinkybėmis iš principo importo valstybės muitinė turi pateikti papildomų įrodymų, kad eksporto valstybės narės muitinė išdavė klaidingą A formos kilmės sertifikatą, nes eksportuotojas pateikė klaidingus faktus. Vis dėlto, jeigu dėl eksportuotojo nerūpestingumo importo valstybės muitinė negali to įrodyti, pareiga įrodyti, kad šis sertifikatas išduotas remiantis teisingais eksportuotojo pateiktais faktais, tenka importuotojui.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

1. **1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, iš dalies pakeisto 2000 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2700/2000, 220 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad importuotojas gali remtis teisėtais lūkesčiais pagal šią nuostatą, siekdamas užginčyti paskesnį atsižvelgimą į importo muitus ir teigdamas, kad veikė sąžiningai, tik tuo atveju, jei įvykdytos trys kumuliacinės sąlygos. Pirma, šie muitai turi būti nesurinkti dėl pačių kompetentingų institucijų klaidos, antra, jų padarytos klaidos turi būti pagrįstai neįmanoma nustatyti sąžiningai veikiančiam apmokestinamajam asmeniui ir galiausiai pastarasis turi būti laikęsis visų galiojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su jo muitinės deklaracija. Teisėtų lūkesčių neatsiranda, be kita ko, kai importuotojas, nors ir turėdamas akivaizdžių priežasčių abejoti A formos kilmės sertifikato tikslumu, pasinaudodamas visomis turimomis galimybėmis neišsiaiškino šio sertifikato išdavimo aplinkybių, kad patikrintų, ar šios abejonės pagrįstos. Vis dėlto tokia pareiga nereiškia, kad importuotojas apskritai privalo nuolat tikrinti aplinkybes, kuriomis eksporto valstybės muitinė išdavė A formos kilmės sertifikatą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į visas pagrindinės bylos aplinkybes, turi įvertinti, ar nagrinėjamu atveju šios trys sąlygos įvykdytos.**

2. **Reglamento (EEB) Nr. 2913/92, iš dalies pakeisto Reglamentu (EB) Nr. 2700/2000, 220 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad tokioje byloje, kaip nagrinėjamoji, remiantis vien Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) pranešime esančia informacija galima daryti išvadą, kad importuotojas negali pagrįstai remtis teisėtais lūkesčiais pagal šią nuostatą, siekdamas užginčyti paskesnį atsižvelgimą į importo muitus. Vis dėlto, jeigu tokiame pranešime pateiktas tik bendras nagrinėjamos situacijos aprašymas (tai turi patikrinti nacionalinis teismas), vien to nepakanka pakankamai įrodyti, kad šios sąlygos faktiškai įvykdytos visais aspektais, visų pirma kiek tai susiję su eksportuotojo elgesiu. Tokiomis aplinkybėmis iš principo importo valstybės muitinė turi pateikti papildomų įrodymų, kad eksporto valstybės narės muitinė išdavė klaidingą A formos kilmės sertifikatą, nes eksportuotojas pateikė klaidingus faktus. Vis dėlto, jeigu dėl eksportuotojo nerūpestingumo importo valstybės muitinė negali to įrodyti, pareiga įrodyti, kad šis sertifikatas išduotas remiantis teisingais eksportuotojo pateiktais faktais, tenka importuotojui.**

Parašai.